

Koeru Keskkool

DISCGOLF JÄRVAMAAL

Uurimistöö

Autor: Piia Pilv, 11. klass

Juhendaja: Marika Nagla

Koeru 2024

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. DISCGOLF	5
1.2. Frisbeest discgolfini	5
1.3. Discgolfi ajalugu Eestis	8
2. DISCGOLFI MÄNG	10
2.1. Varustus	10
2.1.2. Kott.....	10
2.1.3. Minimarker.....	10
2.1.4. Rätik	11
2.1.5. Korv.....	11
2.1.6. Kettad	12
2.2. Reeglid	13
2.2.1. Viskeala.....	14
2.2.2. Visketehnikad.....	14
2.2.3. Punktide lugemine.....	15
2.3. Koodeks ja etikett	17
3. DISCGOLFI RAJAD JÄRVAMAAL.....	19
3.1. Albu Männi Discgolfigipark	19
3.2. Aravete Discgolfigipark.....	19
3.3. Imavere Discgolfigipark	20
3.4. Järva-Jaani Võllaste Disgolfigipark.....	20
3.5. Koeru Laaneotsa Discgolfigipark	20
3.6. Koigi Discgolfigipark	21
3.7. Metsajõe Discgolfigipark.....	21
3.8. Paide Ülejõe Discgolfigipark.....	21
3.9. Toosikannu Discgolfigipark.....	22
3.10. Türi Discgolfigipark.....	22
3.11. Valgehobusemäe Discgolfigipark.....	22
3.12. Väätsa Discgolfigipark.....	23
4. KÜSIMUSTIKU ANALÜÜS.....	24
KOKKUVÕTE	29

KASUTATUD MATERJAL	30
LISA 1. JÄRVAMAA DISCGOLFI PARKIDE PAIKNEMINE	32
LISA 2. PILDID ALBU MÄNNI DISCGOLFIPARGIST	33
LISA 3. PILDID ARAVETE DISCGOLFIPARGIST	34
LISA 4. PILDID IMAVERE DISCGOLFIPARGIST	36
LISA 5. PILDID JÄRVA- JAANI VÖLLASTE DISCGOLFIPARGIST	38
LISA 6. PILDID KOERU LAANEOTSA DISCGOLFIPARGIST	41
LISA 7. PILDID KOIGI DISCGOLFIPARGIST	43
LISA 8. PILDID METSAJÕE DISCGOLFIPARGIST	45
LISA 9. PILDID PAIDE DISCGOLFIPARGIST	47
LISA 10. PILDID TOOSIKANNU DISCGOLFIPARGIST	50
LISA 11. PILDID TÜRI DISCGOLFIPARGIST	52
LISA 12. PILDID VALGEHOBUSEMÄE DISCGOLFIPARGIST	54
LISA 13. PILDID VÄÄTSA DISCGOLFIPARGIST	56
LISA 14. KÜSIMUSTIK.....	58

SISSEJUHATUS

Minu uurimustöö teemaks on “Discgolf Järvamaal”. Teema valikul lähtusin eelkõige enda huvidest. Olen discgolfiga ise tegelenud, seega nägin võimalust uurimustöö koostamise kaudu teemasse rohkem süveneda.

Töö eesmärk on teada saada, millised discgolfi rajad on Järvamaal ja mille poolest on iga rada erinev. Teiseks uurin, millised on mängu reegleid ja millist varustust on vaja, et kettagolfiga tegeleda või koguni treenida end selle ala meistriks. Kolmandaks soovin saada teada, milline on Koeru Keskkooli õpilaste teadlikkus discgolfist ja varasem kokkupuude selle spordialaga. Lisaks saada kinnitust oma väitele, et discgolf on noorte seas väga populaarne spordiala.

Töö koosneb neljast peatükist. Esimeses peatükis tutvustan discgolfi ja kuidas see alguse sai. Teises peatükis annan ülevaate mängu reeglitest ja varustusest. Kolmandas peatükis tutvustan Järvamaa discgolfi radasid, vaatlen kus need asuvad ja mille poolest on erilised. Neljandas peatükis analüüsin Koeru Keskkooli õpilaste seas läbiviidud küsitluse tulemusi.

Materjali saamiseks uurisin erinevaid internetilehekülgi, Järvamaa discgolfiradade kaarte, vaatasin läbi spordiajakirju ja toetusin isiklikule kogemusele. Lisaks viisin Koeru Keskkooli 4.–12. klassi õpilaste seas läbi küsitluse.

1. DISCGOLF

Discgolf eestikeelses tähenduses tähendab kettagolfi. Seda mängitakse sarnaselt golfiga, aga eesmärgiks on visata lendav ketas võimalikult väheste visetega spetsiaalsesse korvi. Mäng on loodud nautimiseks igas vanuses, soolise identiteedi ja majandusliku staatusega inimestele, mistõttu on see eluaegne treeningtegevus. Kuna discgolfi on lihtne õppida, pole keegi välistatud. Mängijad sobitavad oma tempo oma võimalustega ja jätkavad sealt edasi. (Mis on discgolf, 2024)

1.2. Frisbeest discgolfini

Kõige esimest kettagolfisarnast mängu mängiti juba 1926. aastal Kanadas Vancouveris, kus rühm koolilapsi mängis üht mängu tinakaantega. Mäng toimus rajal, mille nad olid ise kooli territooriumile püsti pannud, kuid sellest discgolf veel algust ei saanud. (Discgolfi ajalugu, 2001)

Mänguliselt hakkasid inimesed 1960ndatel *frisbeesid* ehk tavalisi plastmassist lendavaid taldrikuid, viskama ja sihtmärkidesse tabama. *Frisbeesid* visati hoolikalt valitud “korvidesse” tavaliselt purskkaevude, tuletõrjehüdrantide, prügikastide ja valgustuspostide juurde ning reeglid olid välja töötatud kohapeal. Algselt oli see lihtsalt lõbus tegevus, mida teha sõpradega parkides või tagahoovides. Ed Headrick, kes töötas ettevõttes Wham-O, mis tootis lendavaid taldrikuid, nägi selles potentsiaali. (Discgolfi ajalugu, 2001; Discgolf, 2021)

Tänapäeval tuntud discgolf sai alguse USA-s, Ed Headrickist, kes on discgolfi, tänapäevase kettaspordi isa. Ta ise on öelnud arutlustes, kuidas discgolf alguse sai, et discgolf ühel või teisel kujul on meiega olnud aegade algusest peale. Varasemad koopainimesed, kes otsisid relvi, et laiendada oma võimet toitu tappa, leidsid tõenäoliselt kivid enne nuiasid. Kui nad saaksid midagi tappa ohutust kaugusest, oleks see palju turvalisem kui nui või terav kepp. Oskuseproov oli vajalik ajaviide, kõige lähemal sihtmärgile kõlab tavaliselt! Lamedad kivid lendasid teistmoodi ja lendasid kaugemale kui ümmargused objektid. Ed Headrick oli ka esimene, kes mõtles discgolfi jaoks vajalike ketaste arendamisele. Ed hakkas täiendama Wham-O toodetud *frisbeed* nimega *Pluto Platter*, ta muutis ketta ääre kõrgust, paksust, kuju, diameetrit, raskust

ning plastiku tüüpi, luues muudatustega ketta, mida oli võimalik üsna täpselt visata. See tuli müügile aastal 1966. *Frisbeede* turustamisega, registreeris ta „*frisbee*” ametlikult spordialana. Hiljem lisandusid veel erinevad *frisbeega* mängitavad spordialad, nagu distantsivõistlus ja vaba stiil. Esimese spetsiaalselt discgolfi jaoks loodud ketta tootis 1983. aastal Innova ning see kandis nime *Eagle*, mis on tootmises tänase päevani. (Discgolfi ajalugu, 2001; Brief History of Disc Golf and the PDGA, 2008)

Fresno osariigi ülikoolis töötav George Sappenfield tuli golfi mängides mõttele, et lapsed võiksid tema mänguväljakul mängida golfisarnast mängu lendavate taldrikutega ehk *frisbiketastega*. Koos Ed Headrickiga leiutasid nad 1965. aastal esimese kettagolfi korvi ja püüdsid mängu populariseerida (Joonis 1). Esimesed ketta püüdmisseaded olid algelised selleks, et katsetada oma ideid enne, kui katsetada kasutada ketaste peatamiseks ketti ja kasutada oma keevitusoskusi esimese ketiga sihtmärgi ehitamiseks. (Discgolfi ajalugu, 2001)

Joonis 1. Algeline ketta püüdmisseade (Discgolfi ajalugu, 2001)

George sai 1966. aastal teada Kevin Donnellyst, kes oli paar aastat varem ka *frisbeegolfi* propageerinud. Sappenfield ja Donnelly jagasid oma ideid golfimängu kohta *frisbeedega*. 1968. aastal palus Sappenfield Wham-O ettevõtet tuge *frisbee* golfiturniiri korraldamiseks, ta võeti sinna tööle ning kavatses turniiri ka reklaamida. Esimene asi, mida ta tegi, oli veenda Ed Headrickit, et oleks hea mõte lisada *Frisbee* golfi üritus, suurele All Comers Frisbee Meetile. (Discgolfi ajalugu, 2001)

Headrick paigaldas 1970ndate alguses esimese discgolfi korvi Californias Pasadena Oak Grove'i parki (Joonis 2). See oli esimene kord, kui mängu mängiti spetsiaalselt selleks ettenähtud korvidega, ja see sündmus märgib discgolfi ametlikku sünnihetke. Ed veendus, et discgolf võib olla suur, lahkus ametist Wham-O MFG Companyst. Mäng vormistati ning ettevõtte müüdi ja tegevus lõpetati 1985. aastal. Donnelly ja Sappenfieldi – *Frisbeegolfi* reklaamimine oli oluline tegur, mis viis discgolfi kui organiseeritud spordiala esile kerkimiseni 1974. aastal. (Discgolfi ajalugu, 2001)

Joonis 2. Ed ja Ken Headrick (Discgolfi ajalugu, 2001)

Ed Headrick pöördus 1974. aastal Los Angelese pargi- ja puhkeosakonna poole alalise discgolfi väljaku ideega. Oak Grove Park valiti välja ning anti luba maailma esimese discgolfi raja paigaldamiseks. (Discgolfi ajalugu, 2001)

Ed asendas 1976. aastal oma leiutatud teibaaugud, mis olid lihtsalt maasse tsementeeritud vardad, ehk algelised ketta püüdmissaad. Esimene kettaketi auguga püüdmissaad koosnes 10 ketist, mis rippusid paraboolkujuliselt ülespoole avaneva korvi kohal (Joonis 3). Need olid esimesed kettidega discgolfi sihtmärgid, mida kasutati ketta peatamiseks. (Discgolfi isa, 2001)

Joonis 3. Ed Headrick oma leiutist katsetamas (Discgolfi isa, 2001)

Headrick lõi termini "Discgolf" algselt tahtis ta nimetada oma leiutist *frisbee pole auguks*, kuid tal tekkisid probleemid seoses Wham-O-le kuuluva *frisbee* kaubamärgiga, kus ta oli töötanud asepresidendina. Peagi (u 1976 aastal) asutas Ed Headrick oma esimese discgolfi organisatsiooni, *Professional Disc Golf Association*, mille lühendatud nimi on PDGA, mis on tänaseks kasvanud globaalseks organisatsiooniks, edendades discgolfi kogu maailmas. Headrick vabastas ka termini discgolf kaubamärgipiirangutest, et aidata sellel spordiala kasvada. (Brief History of Disc Golf and the PDGA, 2008)

1.3. Discgolfi ajalugu Eestis

Eesti discgolfi ajalugu on tihedalt seotud spordiala kiire arenguga üle kogu riigi. Eestisse jõudis discgolf 2000. aastate alguses. Esimene discgolfi võistlus toimus 2002. aasta juunis Tallinnas, Pirita metsas. Ürituse nimi oli "1-st Annual William Vesilind Disc Golf Invitational", mis oli kahepäevane rahvusvaheline võistlus, kuhu kutsuti Soome, Rootsi ja Norra mängijaid. Võistluse korraldas William Vesilind koos oma sõbra Seppo Niemineniga, keda mõlemaid võib nimetada discgolfi esimesteks maaletoojateks Eestis. (Areng Eestis, 2011)

Esimene discgolfi park rajati 2003. aastal Põlvamaale Mäeotsa talu maadele. Eestis on meistrivõistlusi peetud alates 2009. aastast. Alates 2012. aastast on korraldatud eraldiseisvalt igal aastal talviseid ja suviseid meistrivõistlusi, sellest aastast on mängijate ja korraldatud võistluste arv märkimisväärselt kasvanud. (Areng Eestis, 2011; Eesti discgolfi liit, 2021)

Rein Rotmeister pani 24. oktoobril 2014. aastal aluse koos üheksa teise asutajaga Eesti Discgolfi Liidule (EDGL), Rotmeister oli ka liidu esimene president. Tänapäeval koondab Eesti Discgolfi Liit endas kõiki suuremaid ja väiksemaid discgolfi klubisid koos tuhandete liikmetega

ning president Timo Juursalu on viimas spordiala populaarsust uutele tasemetele. (Areng Eestis, 2011)

Eesti discgolfi mängijad olid 2016. aastaks treeninud end Euroopa tipptasemel mängijateks. 15. aprillil 2016. aastal sai EDGL täieõiguslikuks Eesti Olümpiakomitee liikmeks. 1. augustil aastal 2018 allkirjastas EDGL lepingu võistkondlike discgolfi maailmameistrivõistluste korraldamiseks Eestis 2019. aasta augustis. See suur areng viis selleni, et 2022. aastal krooniti Eesti mängija Kristin Tattar maailmameistriks (Joonis 4). Eesti tuntumad mängijad on ka Albert Tamm, Silver Lätt ja Mathias Villota, kes tegelevad discgolfiga igapäevaselt põhitöona. (Areng Eestis, 2011; Eesti discgolfi liit, 2021)

Joonis 4. Eesti discgolfi esipaar (Ajakiri Sport, 2018)

2. DISCGOLFI MÄNG

2.1. Varustus

Alustavale mängijale pole palju varustust vaja. Discgolfi mängimiseks piisab vaid õigest kettast ja discgolfi rajale minekust. Kogenumad mängijad saavad aga aru, et ainult kettast jääb väheks, selleks et rajal saaks kaua ja mugavalt mängida, oleks vaja rohkem varustust.

2.1.2. Kott

Discgolfi mängimiseks on kolme liiki kettaid. Professionaalid kasutavad omakorda veel erineva tugevuse ja raskusega kettaid. See tähendab, et rajal olles on mängijal kaasas kuni kümme või enam kettaid. Selleks, et oleks hea rajal erinevaid kettaid kasutada, on olemas eraldi discgolfi ketta kotid (Joonis 5). Neid on erinevas suuruses ja hinnaklassis, aga peamine on, et kettad oleks kotis organiseeritud ja kiirelt vahetatavad.

Joonis 5. Ketaste selja- ja õlakott (Discgolfi kotid, 2011)

2.1.3. Minimarker

Rajal mängides on hea kasutada ka minimarkereid (Joonis 6). Need on sarnased kettaga, kuid ei ole mõeldud viskamiseks ja on suuruselt palju väiksemad, diameeter 90–100 mm või veidi suurem. Markerketast kasutatakse mängus juhul, kui visatud ketas ei ole mängualas asuval mängupinnal või kui viske sooritamise asukohta peab reeglite tõttu ümber tõstma, markeerib mängija viskekoha markerkettaga vastavalt reeglile või juhul kui mängija soovib kasutada sama ketta järgmiseks viskeks. Markerketta kasutamine ei ole kohustuslik, uue viske võib sooritada ka maandunud ketta tagant, kuid sellisel juhul ei tohi maas olevat ketta ülesse võtta. Võistlustel

tuleb jälgida, et see vastab PDGA markerketaste tehnilistele normatiividele. (PDGA reeglid, 2023)

Joonis 6. Minimarkerid (Discgolfi muu varustus, 2011)

2.1.4. Rätik

Lisaks mugavusele on oluline puhtus, selleks kuulub varustusse ketta rätik. Rätik ei ole suur, seda kasutavad mängijad mängu ajal ketta puhastamiseks, kuna ketas võib maanduda servaga maasse. Kõige sagedamini kasutatakse hea imavusega polüester materjalist rätikuid, sest need ei vetti läbi. Rätikule ei ole loodud kindlaid kriteeriume suuruse ega materjali kohta.

2.1.5. Korv

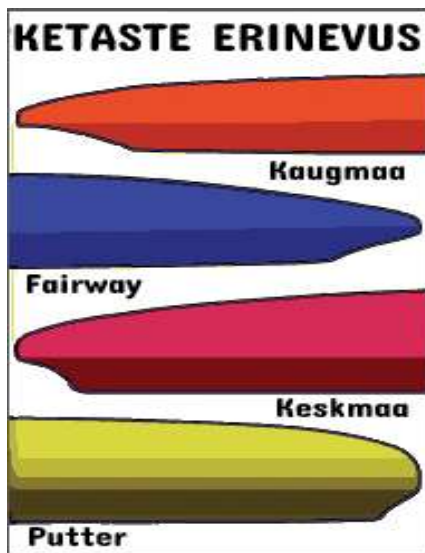
Discgolfi korv on mängus oluline element, neid on olemas kuute erinevat mudelit. Korvid on jagatud kahte kategooriasse: alalised ja praktilised ehk kaasaskantavad. Korvid peavad taluma pidevat kasutamist, et tagada vastupidavus ka kõige karmimatele ilmastikutingimustele. Need on ehitatud 18–40 ketiahelaga ning kuumtsingitud korve saab ka pulbervärvida erinevates värvides. Iga korvi seadet saab paigaldada kolmel viisil: otsetsement, ankur või kaasaskantav alus. Korvid on rajal olemas, aga on ka võimalus igapähe oma korv osta või park rajada. Võistlustel kasutatavad discgolfi korvid peavad vastama PDGA spetsifikatsioonidele. Korvide puhul tuleb jälgida raskustasemeid ja vastupidavust (Joonis 7). Näiteks algtaseme korvid on kergema ehitusega ja vähema kettide arvuga ning neid on hea transsportida. (DGA korvid, 2018)

Joonis 7. Eritaseme korvid ja kaasaskantava alusega korv (DGA korvid, 2018)

2.1.6. Kettad

Discgolfi kettaid on olemas kolme põhiliiki. Üldiselt jagunevad need lennukiiruste järgi (Joonis 8). Lähimaa ketas – *putter*, keskmaa ketas – *midrange*, kaugmaa ketas – *driver*. Kaugmaakettad jagatakse veel omakorda kaheks: *distance driver* ja *fairway driver*. Ketta omaduste puhul on oluline teada inglisekeelset tähendust, sest ketta informatsioon on ketta peal kirjas. Saadaval on ka eestikeelse infoga kettaid. (Kettad, 2021)

Joonis 8. Ketaste erinevus (Kettad, 2021)

Kõigil ketastel on erinevad lennuomadused, mis on ketta peale märgitud numbrita (Joonis 9). Ketastel on neli põhiomadust. Esimene, kiirus – *speed* on ketta võimekus “lõigata läbi õhu”. Need on vahemikus 1–14. Suurem number tähendab kiiremat kettast, mis nõuab väiksemat pingutust, et lennata kaugemale kuid paremat tehnikat ja rohkem jõudu. Aeglasemad kettad

annavad mängijale kontrolli täpsuse üle kuid vajavad tugevamat viset, et kaugele lennata. Alustaval mängijal on soovituslik kasutada kuni 9. kiiruse kettaid või hankida spetsiaalne alustavatele mängijatele mõeldud põhiketaste komplekt. Hõljumine – *glide*, on ketta võimekus lennu ajal õhus püsida. Ketaste hõljumine on vahemikus 1–6. Suurema hõljuvus numbriga kettad suudavad kauem õhus püsida. Pööramine – *turn*, on lennu osa, ketas kogub kiirust või lendab täiskiirusel. Pööramine on ketastel vahemikus -5–1. Madalam number tähendab, kettale vähem jõudu, et saavutada täispikk lend ja maksimaalne distant. Hajumine – *fade*, on lennu osa, kus ketas hakkab kiirust kaotama. Hajumine on ketastel vahemikus 0–5. Väiksem hajumise number tähendab ketta lennu lõpufaasis, paremakäelisel mängijal tagantkäte viskel vasakule väiksemat keeravust ning vasakukäelisel väiksemat paremale keeravust. (Kettad, 2021)

Joonis 9. Driver ketas (Discgolf.ee, 2024)

Ketta stabiilsus on üldine lennujoon. Kettad jagunevad stabiilsuse põhjal kolme gruppi: alastabiilsed – *understable*, stabiilsed – *stable*, ülestabilsed – *overstable*. Viskenurk on ketta käest lahtilaskmisel välisserva asend viskekäe suhtes. Viskenurgad jagunevad kolmeks: *hyzer* ehk ketta välisserv käest allpool, *flat* ehk ketta välisserv käega paralleelselt ja *anhyzer* ehk ketta välisserv käest kõrgemal. (Kettad, 2021)

2.2. Reeglid

Reeglid on loodud, et järgida ausa mängu põhimõtet. Reegleid rakendades jälgivad mängijad reeglit, mis hetke olukorrale kõige paremini vastab. Kui reegel olukorrale puudub, mängitakse edasi vastavalt õigluse põhimõttele. Mis on üldjuhul olemasolevate reeglite loogiline laiendus või olemasolevates reeglites kehtestatud põhimõte. (PDGA reeglid, 2023)

2.2.1. Viskeala

Mängu alustatakse viskealalt ehk *tiialalt*. *Tiiala* võib olla valmistatud erinevatest materjalidest, näitkes betoonist, kummist, puidust või looduslik. Loodusliku *tiiala* puhul peab olema maastikule märgitud nähtav joon. *Tiialast* ei tohi enne ketta lahtilaskmist üle astuda, kuid peale viset (ketta lahtilaskmist käest) võib mängija *tiialast* üle astuda. (Kuidas mängida discgolfi, 2021; PDGA reeglid, 2023)

Ühes mängijate grupis on tavaliselt kolm kuni viis liiget. Avaviske järjekorra määrab järjestus skoorikaardil või eelmisel rajakorvil saadud tulemus, see tähendab, et alustab mängija, kes tegi kõige vähem viskeid. Viskeks loetakse ketta lahti laskmist, mille eesmärgiks on ketta asukoha muutmine. Ketta maha kukutamine ei ole vise. Järgmine viske koht on mängualal seal, kuhu ketas avaviskel maandus. Teist viset alustab mängija, kes viskas kõige lühema viske ehk jäi korvist kõige kaugemale. Mänguala sees tehtaval viskel peab üks jalg olema ketta või marker tähise – taga või kõrval kuid mitte kaugemal kui 20 cm. Kumbki jalg ei tohi olla viskehetkel kettast ees pool. (Kuidas mängida discgolfi, 2021; PDGA reeglid, 2023)

Vahel on viskealaks *drop zone*. Sealt visatakse kohustusliku rajapunktiga eksimise või *OB* (*out of bounds*) alasse viskamise korral, see ei ole mänguala ning sealt ei tohi viskeid teha. Vise sooritatakse kuni ühe meetri kauguselt *OB*-joonest. Mängija ei tohi liigselt viivitada. Liigselt on viivitatud juhul, kui mängija on kohal, aga ei ole sooritanud viset 30 sekundi jooksul ning see häirib teisi mängijaid. Korduva viivitusega viske eest saab mängija karistusviske ehk kui mängija tegi ühe raja läbi näiteks kolme viskega siis karistusvise tähendab, et raja visetele liidetakse üks vise juurde, rada läbiti nelja viskega. (Kuidas mängida discgolfi, 2021; PDGA reeglid, 2023)

2.2.2. Visketehnikad

Rajal kasutatakse visketehnikaid – eeskäe-, tagantkäe- ja spetsiaalvisked. Eeskäe viskeliigutus on, kui mängija seisab vasaku küljega sihtmärgi ehk korvi poole – viib käe umbes puusa kõrgusel tahapoole ning toob selle siis hooga ette, vabastades ketta otse enda ees. Õige ketta haare – kettaääre vastas asetsevad kõrvuti nimetissõrm ja keskmine sõrm ning põial asetseb ketta peal. Seda tehnikat kasutatakse paremale kulgevate lennutrajektooride saavutamiseks (paremakäelise mängija puhul), kuna ketta loomulik pöörlemissuund tagab selle, et ketas lennu lõpus hajub eeskäeviske puhul paremale. (Visketehnikad, eeskäevise, 2021)

Tagantkäevise on discgolfi rajal kõige kasutatavam visketehnika, sest võimaldab saavutada sirgema ja pikema distantliga viske. Ketta haarde puhul on neli sõrme ketta all ning põial on ketta peal. Mängija seisab parema küljega sihtmärgi suunas, sirutab käe koos kettaga taha ning toob selle siis hooga rinna kõrguselt ettepoole, vabastades ketta otse enda ees ning ketta loomulik hajuvus viske lõpus on vasakule. (Visketehnikad, tagantkäevise, 2021)

Enim kasutust leiavad kaks spetsiaalviset, need on "upsi" vise (*thumber* ja *tomahawk*) ja rollervise. Neid kasutatakse olukordades, kus mängijal tuleb visata üle takistuse, näiteks üle suuremate põõsaste või väiksemate puude ning kus läbi takistuse viskamine on keeruline või välistatud. Viskeliigutus ning hoovõtt on mõlemal puhul sarnane odaviskes või palliviskes kasutatava visketehnikaga. *Tomahawki* puhul on ketas käes selliselt, et nimetissõrm ja keskmine sõrm on tugevalt surutud ketta sisemisele äärele ning põial toetub ketta pealsel. *Thumber* viske puhul on põial asetatud kõverdatult ketta sisemisele äärele ning ülejäänud sõrmed toetuvad kõverdatult ketta pealsel. Rollerviskestiili kasutatakse peamiselt siis, kui on vajadus visata väga madalalalt ning maapinna lähedalt. Sisuliselt on see ketta veeretamine mööda maad ning seda oskuslikult kasutades on võimalik viskega saavutada väga pikki distantse. (Visketehnikad, spetsiaalvise, 2021)

Rada loetake läbituks siis, kui kõik mängijad on oma ketta discgolfi korvi visanud. Lähiviset, ehk ketta korvi viset nimetatakse *putiks* või *puttimiseks*. *Puttimisel* peab ketas jääma korvi põhja või kettidesse pidama, korvi ülaosa peale jäänud ketast ei loeta korvis olevaks ning ketta kinnijäämisel korvi alumise raua külge ei loeta ketas korvis olevaks. *Puttimisel* eristatakse põhiliselt kahte stiili *push-putti* ja *spin-putti*. Lähiviskel on oluline säilitada keha tasakaal peale viset, mis tähendab, et peale *puttimist* ei tohi mängija astuda üle markerkettast. See reegel kehtib kümne meetri raadiuses korvi ümber. Kui mängija asub korvi suhtes kaugemal kui kümme meetrit, võib mängija peale viset markerkettast üle astuda või üle hüpata, peale seda, kui ketas on käest lendu lastud. (Kuidas mängida discgolfi, 2021; PDGA reeglid, 2023)

2.2.3. Punktide lugemine

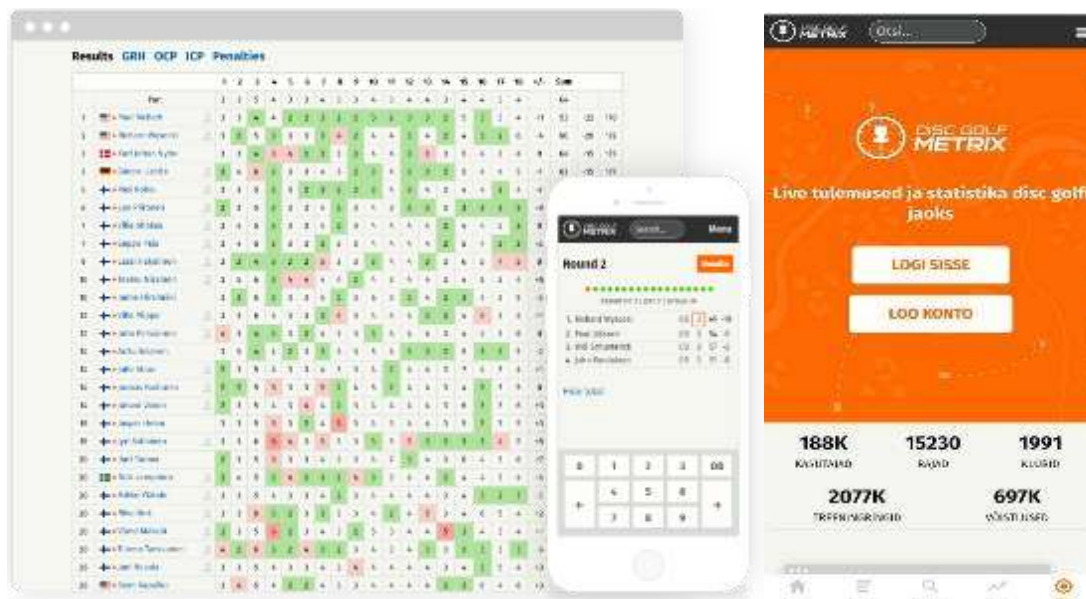
Üldiselt on discgolfi rajal 18 korvi ning igal korvil on oma *par* ehk väärtus. Punkte loetakse visete arvu järgi, mis jäävad *par'ist* ehk optimaalsest visete arvust (arv millega kogenud mängija ketas võiks korvi jõuda) üles- või allapoole. Korviväärtuse leiab avaviske jaoks mõeldud *tiiala* juures olevalt rajakaardilt (Joonis 10). Näiteks *par* 3 korvi mängides on eesmärk saada ketas korvi kolme või vähema viskega. Väärtuse määravad üldiselt korvi kaugus, vahel

ka keerukust lisavad rajaelemendid. Kõige enam on levinud *par 3* ja *par 4*, ja harvemini *par 5* korvid. Raja koguväärtus on kõikide korviväärtuste summa. Lõpptulemus on kõikide korvide pealt teenitud punktide summa. (DG-reeglid, 2021)

Joonis 10. Rajakaart ja tiiala (2024)

Mängu aitab jälgida discgolfi äpp Metrix (Joonis 11). Äpis saab reaajas jälgida tulemuskaarti ja statistikat. Korraldada võistlusi reaajaja punktiarvestusega. Hallata registreerimisi mitme klassi ja järjekordadega. Jälgida võistluste ja harjutusvoorude iga viset. Jälgida oma edusamme erineva statistika põhjal. Hankida oma isikliku Metrixi reitingu. Võrrelda oma statistikat sõprade, klubiliikmete või teiste discgolfi sportlastega. Leida kursusi või erakursuseid, leida tiipptulemusi ja kursusepõhiseid hindamissüsteeme. Liituda kohaliku klubiga või luua see oma sõpradele. Võrrelda klubiliikmete Metrixi reitinguid ning korraldada oma klubi jaoks võistlusi või kaasa teha erinevaid väljakutseid. (Disc Golf Metrix, 2024)

Joonis 11. Discgolfi äpp Metrix (Disc Golf Metrix, 2024)

Mängu või võistluse võitjaks on mängija, kes on raja läbinud väikseima arvu visetega. Võrdsete viskearvuga mängijate suhtes võib korraldaja kohaldada süsteemi, mida inglise keeles kutsutakse *sudden death* ehk kiire lõppmäng. See tähendab, et raja võrdse visete arvuga lõpetanud mängijad asuvad uuesti rajale ning mängijad alustavad korraldaja poolt ette antud *tiialalt*. Mäng on läbi ja võitjaks on mängija, kes sooritas korvi saamiseks vähem viskeid. Kui esimese raja läbisid mõlemad mängijad näiteks kolme viskega, liigutakse edasi järgmisele *tiialale*. Mängitakse seni, kuni üks mängijatest suudab teisest vähem viskeid sooritada. (Mängu käik, 2021)

2.3. Koodeks ja etikett

Discgolfi liit PDGA on välja arendanud mängijate jaoks koodeksi ja etiketi, nende järgimine on auasi igale endast lugupidavale discgolfi huvilisele. Koodeksi ja etiketti punktid on osaliselt kattuvad kuid etikettis on need pikemalt välja toodud. Nende peamine eesmärk on tagada spordiala jätkusuutlikkus ja areng ning sealjuures teiste mängijate ja raja austamine. (Discgolfi reeglid, koodeks, etikett, 2021)

Discgolfi koodeksi punktid:

- mängi targalt;
- ära kunagi viska teiste mängijate, jalutajate või pealtvaatajate suunas;
- “pimedale” alale visates kasutage alati kedagi, kes jälgib ohutust;

- austa rada;
- jälgi raja reegleid;
- ära riku varustust;
- esinda sporti;
- ole positiivne ja vastutav;
- õpeta algajaid. (Discgolfi koodeks, 2021)

Discgolfi mängija etiketi punktid.

- 1) Mängijate grupis on soovitatavalt kuni viis inimest.
- 2) Hoia tempot!
- 3) Lase kiiremad grupid mööda, oodates *tiialal*, mitte raja keskel.
- 4) Veendu, et viske suunas ei ole kaasmängijaid või teisi pargis viibijaid, kes ei pruugi ohtu tajuda. Viskeala vabastamiseks võib viisakalt märku anda.
- 5) Discgolf on emotsionaalne mäng, kuid liigne lärmakus ei ole kohane.
- 6) Ära räägi või häiri muul moel viske sooritajat. Ära liigu ega seisa *puttija* vaateväljas.
- 7) Jälgi kaasmängijate viskeid lõpuni. Kui ketas kaob ja seda kohe ei leita, aitab kogu grupp seda otsida.
- 8) Kui ketast kolme minuti jooksul ei leita, peab grupp otsustama, kas mängitakse edasi eelnevast viskekohast või vabastatakse rada vajadusel järgmise grupi jaoks, tagades visete ohutuse.
- 9) Kirjuta ketta alla oma nimi ja telefoninumber. Ketta leidmise korral helistatakse sellel olevale numbrile. Tee seda ka ise, kui ketta leiad.
- 10) Loetamatu numbri puhul anna ketta leidmisest teada sotsiaalmeedias loodud grupis “Kaotatud ja leitud kettad”.
- 11) Hoia rada puhtana.
- 12) Säasta loodust.
- 13) Alkohol ja suitsetamine ei sobi spordirajale. (Discgolfi etikett, 2021)

3. DISCGOLFI RAJAD JÄRVAMAAL

Järvamaal paikneb kokku 12 discgolfiparki, millest kuus rada on 18 korviga, kolm rada on 9 korviga, üks rada 19 korviga ja üks 10 korviga (Lisa 1). Järva maakond on discgolfi radade poolest 10. kohal, kuid seda kompenseerib maakonnas radade paiknevus, mis katab kogu maakonna ala, nii et kõigil on võimalus omale meelepärane ning piisavalt lähedal asuv rada leida. Kõikidel Järvamaa radadel on olemas Meitrix. (Discgolfirajad, 2024)

3.1. Albu Männi Discgolfipark

Albu Männi discgolfipark asub Männi haljasalal 2, Albu külas, Järva vallas (Lisa 2). Discgolfipark võeti kasutusele 2021. aastal. Raja plussideks saab lugeda, et see on tervikult metsarada ja tasuta. Korvi radu on üheksa ning nende kogupikkus on 701 meetrit, mis tähendab, et kogu raja läbimine võtab lühema aja ning on igapäevase treeningu jaoks sobiv. *Tiialad* on kaetud kunstmuruga ja märgistatud viskekaartidega. Radade *par* on kokku 27 (igal korvil *par* 3). Raja pikim korv on nr 3, mis on 91 m. Raskust lisab korv nr 9, kus asub puu takistus viskesuuna keskel ja korv nr 7, kus tuleb mängida puu takistusest paremale. Rajad on keskmise raskusastmega ning heas korras. Miinuste hulka saab lugeda, et *tiiaalasid* ei puhastata aastaringselt ning on seetõttu halvasti nähtavad. (Discgolfirajad, 2024)

3.2. Aravete Discgolfipark

Aravete Discgolfipark asub Piibe mnt 21, Aravete alevikus, Järva vallas (Lisa 3). Park võeti kasutusele 2016. aastal. Plussiks saab arvestada, et kuulub Aravete Spordi- ja Tervisekeskuse Kompleksi, mis on aastaringselt hooldatud, asub avaral pargi teedega alal. Pimedal ajal on valgustus olemas. 18 korviga raja kogupikkus on 1754 m ning *par* on kokku 54 (igal korvil *par* 3). *Tiialad* on märgistatud viskekaartidega, mis on kergelt nähtavad. Raja pikim korv on nr 7, mis on 127 m. Raskust lisab korv nr 5, kus tuleb mängida kahe puu vahelt, kehtib karistusvise ja *OB* reegel ning korvid nr 1.–4., 6., 8., 10., 15.–17., kus kehtib tavaline *OB* reegel. Raskusaste on lihtne, seega sobib algajatele mängijatele. Kettad peavad omal kaasas olema. Miinuseks on ohutus, kuna mängijad kui ka pargis jalutajad peavad jälgima ketaste lendu ning lähedal olevate hoonetega tuleb arvestada. (Discgolfirajad, 2024)

3.3. Imavere Discgolfipark

Imavere Discgolfipark asub Järavere-Vanakooli, Imavere külas, Järva vallas (Lisa 4). 18 korvi raja kogupikkus on 1214 m ning *par* on kokku 54 (igal korvil *par* 3). Plussideks saab lugeda, et *tiialad* on kaetud kunstmuruga ning märgistatud rajakaartidega. Rada on hooldatud ja heas korras ning pakub mängijale avatud alaga korve kui ka metsatunneleid. Kettad peavad omal kaasas olema. Raja pikim korv on nr 5, mis on 94 m. Raskust lisavad korvid nr 15, 17, 18, kus takistuseks on lähedal asuv veekogu. Rajad on keskmise raskusastmega. Pimedal ajal valgustus puudub. Discgolfipark võeti kasutusele 2021. aastal. (Discgolfirajad, 2024)

3.4. Järva-Jaani Võllaste Disgolfipark

Järva-Jaani Disgolfipark asub Järva-Jaani alevi lähisel Võllaste terviseradadel, Järva vallas (Lisa 5). Rada algab puitväravate juurest, mis tähistab Võllaste terviseradade algust. Rada on künklik, lookleb maastikul. Ainus Järvamaa park, kus on valikus kõrvuti kaks täispikka rada, lihtsam roheline ja raskem kuldne rada. *Tiialad* on kaetud kunstmuruga ja märgistatud rajakaartidega. Pimedal ajal on olemas valgustus. 18 korvi kogupikkus on 1836 m ning *par* on kokku 58, korvide *par* on 3 ja 4. Raja pikim korv on nr 16, mis on 178-meetrine. Raskust lisavad 4.–6., 13.–15., 10. ja 17. rada, kus kehtib *OB* märgitud ala ja tavaline *OB* reegel, +1 vise. Rada nr 12 ja 16 kus kehtib *mandatory*'na tähistatud puu, millest tuleb paremalt mööda mängida. Rada nr 18, kus kehtib *OB* tokkidega tähistatud ala moodustab saare ja tavaline *OB* reegel. Raja raskusaste on keskmine, pigem raske. Saab eelistuse järgi valida kahe raja vahel, kas kuldne rada või roheline rada, mis on lühem. Kettad peavad omal kaasas olema. Lähim koht ketaste ostmiseks on Järva-Jaani lillepoes. Rada on avatud aastaringselt, kuigi talvel jagatakse rada suusatajatega, suusaradade olemasolul kasutatakse kümmet korvi ja tuleb olla ettevaatlik. Discgolfipark võeti kasutusele 2014. aastal ja renoveeriti 2023. aastal. (Discgolfirajad, 2024)

3.5. Koeru Laaneotsa Discgolfipark

Koeru Laaneotsa Discgolfipark asub Koeru aleviku lähisel, Laaneotsa küla terviseradadel, Järva vallas (Lisa 6). Sobib hästi mängijatele, kes soovivad harjutada tunneliviskeid ja täpsust. Rada on künklik ja ümbritsetud metsast. Rajad on märgistatud rajakaartidega. 18 korvi kogupikkus on 1452 m ning *par* on kokku 54 (igal korvil *par* 3). Raja pikim korv on nr 14, mis on 105 m. Raskust lisab korv nr 11, kus kehtib *Hazard OB* – kui ketas maandub väljaspool märgitud ala siis järgneb karistus +1. Rajad number 12 ja 16, kus kehtivad kohustuslikud rajapunktid – mängima peab kahe punkti vahelt läbi, valesti mängimisel karistus +1 ja järgmine vise *DZ*'st. Rada on keskmise raskusastmega ja avatud aastaringselt. Kettad peavad endal kaasas

olema. Miinusena saab lugeda, et pooltel *tiialadel* puudub kuntsmurumatt. Discgolfipark võeti kasutusele 2020. aastal. (Discgolfirajad, 2024)

3.6. Koigi Discgolfipark

Koigi Discgolfipark asub Möisavahe tee 11, Koigi külas, Järva vallas (Lisa 7). 18 raja kogupikkus on 1356 m, *par* kokku 54 (igal korvil *par* 3). Esimesed 1–9 rada kulgevad pargis, rajad 10–18 on metsavahel ning on heas seisukorras. *Tiialad* on kaetud kunstmuruga ja märgistatud rajakaartidega. Raja pikim korv on nr 10, mis on 117 m. Raskust lisavad korvid nr 11, 15, 18, kus peab mängima ümber võsa või puude. Rada on kerge raskusastmega ja sobib algajatele ning on avatud aastaringselt. Kettad peavad omal kaasas olema. Discgolfipark võeti kasutusele 2021. aastal. Miinusena saab lugeda hooldust, sest suviti on metsa radadel liiga kõrge muru. (Discgolfirajad, 2024)

3.7. Metsajõe Discgolfipark

Metsajõe Discgolfipark asub Villukama, Laupa külas, Türi vallas, Metsajõe puhkemaja valduses (Lisa 8). Kuna rada asub eravalduses, siis tuleb kohale minekust telefoni teel ette teatada. Et rada oleks jätkuvalt puhas ja korras, siis rajale minekul, tuleb hoolduse eest maksta 2 eurot. Kettad peavad omal kaasas olema. Radade kogupikkus on 1985 m, *par* kokku 55, korvide *par* on 3 ja 4. *Tiialad* on kaetud kunstmuruga ja märgistatud rajakaartidega. Pimedal ajal on olemas valgustus. Radadel nr 1, 2, 4–9, 11–14 kehtib tavaline *OB* reegel. Raskust lisab rada nr 10, kus kehtib saareala ja nr 15, kus kehtib paremal ja vasakul *mando* ja tavaline *OB* reegel ning nr 18, kus kehtib triplemando. Valida saab kahe kategooria raja vahel *PRO*-discgolfirada, mis on väljakutsuva ülesehitusega ning *AA*-kategooria rada, kõikidele harrastajatele ja edasijõudnutele. Rada on hooldatud ja heas korras. Discgolfipark võeti kasutusele 2018. aastal. (Discgolfirajad, 2024; Metsajõe Discgolf, 2018)

3.8. Paide Ülejõe Discgolfipark

Paide Ülejõe Discgolfipark asub Pärnu jõe ääres, Ülejõe staadionil, Paide linna servas (Lisa 9). Kuulub SA Paide Spordikeskuse kompleksi. 10 korvi raja kogupikkus on 803 m ning *par* on kokku 30 (igal korvil *par* 3). Raskust lisavad korvid nr 1 ja 2, kus kehtivad *mandona* valgustuspostid. Rajad nr 3, 4, 9, kus kehtib tavaline *OB* reegel ning nr 5, kus kehtib saareala. *Tiialad* on kaetud kunstmuruga ja märgistatud rajakaartidega. Sobilik nii algajatele kui harrastajatele, raskusaste on keskmine. Kettad peavad omal kaasas olema. Lähim koht laenutamiseks on E-Piim Spordihall Paides. Rada on aastaringselt avatud. Miinusteks saab

lugada, et arvestada tuleb vihmaperioodiga või lume sulamisega kevadel, sest rada võib olla üle ujutatud ning raskesti ligipääsetav. Pimedal ajal valgustus kogu rajal puudub. Discgolfipark võeti kasutusele 2016. aastal. (Discgolfirajad, 2024)

3.9. Toosikannu Discgolfipark

Toosikannu Discgolfipark asub Toosikannu, Jõeküla külas, Türi vallas, Toosikannu puhkekeskuse alal (Lisa 10). Discgolfi raja kasutamine tuleb eelnevalt kokku leppida, sest rada on tihti suvepäevade ja muude üritustega seotult broneeritud. Raja kasutus ja ketaste laenus kohapeal on tasuline. Rada algab puhkekeskuse peamaja vahetus läheduses. 9 korvi raja kogupikkus on 622 m ning *par* on kokku 27 (igal korvil *par* 3). Pikim korv on nr 9, mis on 80 m. Rajale lisab raskust rada nr 7, kus on takistuseks tiik ja seda ümbritsev märgistatud ala *OB* ja nr 8, kus kehtib *mando* puu parema poolse viskega. Mängida saab aastaringselt, valgustus on olemas. Rada on hooldatud ja heas korras. Discgolfipark võeti kasutusele 2016. aastal. (Discgolfirajad, 2024; Toosikannu discgolf, 2016)

3.10. Türi Discgolfipark

Türi Discgolfipark asub Seikluspargi, Tori külas, Türi vallas (Lisa 11). Rada asub Türi elamuspargiga samal territooriumil. Discgolfipark võeti kasutusele 2017. aastal. See on Järvamaa ainus discgolfi rada, mis on täies ulatuses metsas, maastik on künklik ja korvidesse tuleb kettaid loopida nii alt üles kui ülevalt alla. Kettaid saab laenutada kohapealt. Discgolfi raja kasutamine oma ketastega on tasuta. 9 korvi raja kogupikkus on 699 m ning *par* on kokku 27 (igal korvil *par* 3). Pikim korv on nr 1, mis on 95 m. *Tiialad* on kaetud kunstmuruga ja märgistatud rajakaartidega. Raskusaste on keskmine pigem kerge. Rada on küll aastaringselt avatud, kuid suletakse suurte tormide eel ja pärast, sest rada on läbipääsmatu langenud okste ja puude tõttu. Miinuseks saab lugeda, et rajal puudub pimedal ajal valgustus. (Discgolfirajad, 2024; Türi Spordiklubide Liit, 2021)

3.11. Valgehobusemäe Discgolfipark

Valgehobusemäe Discgolfipark asub Valgehobuse, Mägede külas, Järva vallas (Lisa 12). Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskuse ümber paiknev 19 korviga discgolfi park on soovitatav raskusastmelt pigem edasijõudnutele. Rada kuulub Eesti TOP 3. Raja kasutus oma ketastega on tasuline. Kettaid saab laenutada ka kohapealt. Radade kogupikkus on 2351 m, *par* on kokku 63, korvide *par* on 3; 4 ja 5. Raja pikim korv on nr 12, mis on 216 m. Raskust lisavad korvid nr 1; 15; 17, kus *OB* – korvi taga asub asfaltteega piirnev ala ja 19, kus *OB* – paremal ja

korvi taga asub puitaiaga piirnev ala. Rada on pimedal ajal osaliselt valgustatud. Discgolfipark on renoveeritud 2017. aastal. (Discgolfirajad, 2024)

3.12. Väätsa Discgolfipark

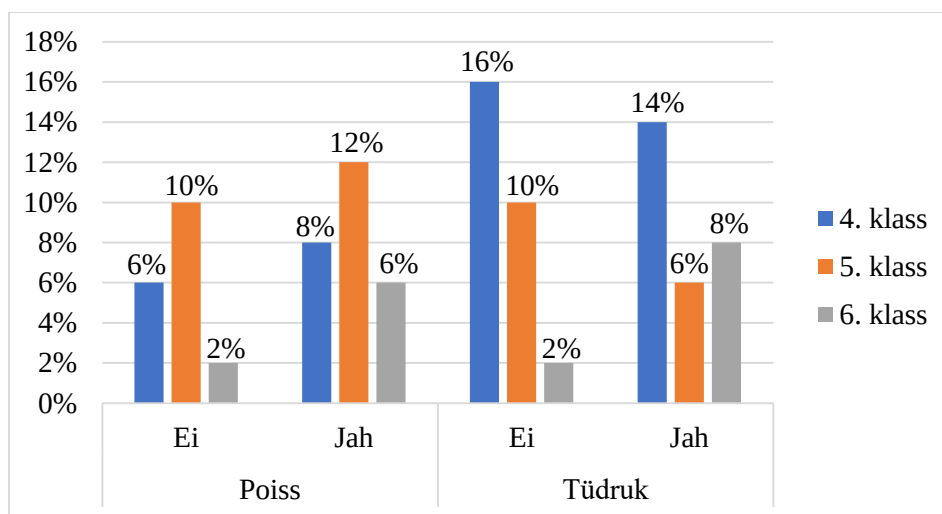
Väätsa Discgolfipark asub Kooli tn 1, Väätsa alevikus, Türi vallas ja kuulub Väätsa Tervisekompleksi (Lisa 13). Rada kulgeb mööda staadionit, läbi mõisapargi, kiige pargi ning aleviku. Takistusid on vähe, raskusaste on kerge ja sobib alustanud mängijatele. 12 korvi raja kogupikkus on 836 m, *par* on kokku 36 (igal korvil *par* 3). Raja pikim korv on nr 8, mis on 98 m. Pimedal ajal on rada osaliselt valgustatud. Kettad peavad omal kaasas olema. Discgolfipark võeti kasutusele 2019. aastal. (Discgolfirajad, 2024)

4. KÜSIMUSTIKU ANALÜÜS

Viisin küsitluse õpilastega läbi Google Forms keskkonnas. Küsitluse eesmärk oli teada saada, milline on Koeru kooli 4.–12. klassi õpilaste teadlikkus discgolfi harrastamisest Järvamaal. Lisaks soovisin teada, kas discgolf võiks olla osa kooli liikumistundidest. Vastajaid oli kokku 143, kellest 59 olid poisid ja 84 tüdrukud.

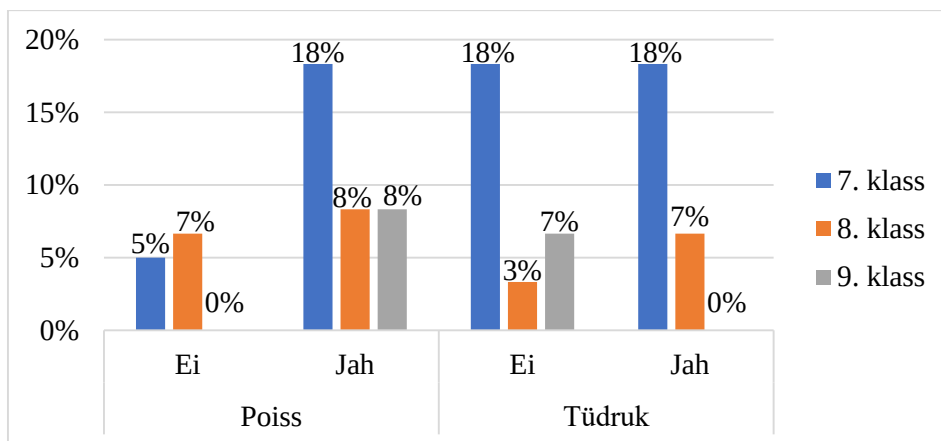
Mind üllatas, et discgolf ei olegi noorte seas nii populaarne, kui esialgu arvasin. Enne tulemuste analüüsimist olin arvamusel, et peaaegu kõik on discgolfi mänginud.

4.–6. klassi õpilaste vastustest selgus, et selles vanuserühmas on vastanutest 54% discgolfi mänginud, 26% poistest ja 28% tüdrukutest (Joonis 12).

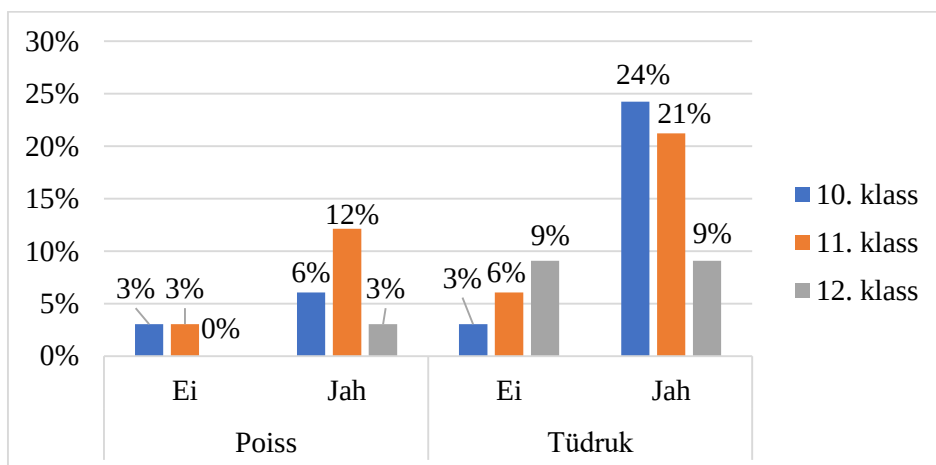
Joonis 12. Discgolfi mängijad 4.–6. klassis

7.–9. klassi õpilaste vastustest tuleb välja, et vastanutest 59% on discgolfi mänginud, 34% poistest ja 25% tüdrukutest (Joonis 13). 3. kooliastmes selgus huvitav fakt, et 9. klassi poistest on kõik ja tüdrukutest ei ole keegi discgolfi mänginud.

Joonis 13. Discgolfi mängijad 7.–9. klassis

10.–12. klassi õpilaste vastustes selgus, et discgolfi on mänginud 75%, 21% poistest ja 54% tüdrukutest (Joonis 14). Tulemuste põhjal saab järeldada, et discgolf on kõige populaarsem gümnaasiumiaste õpilaste seas. Gümnaasiumiõpilaste vastustest tuleb välja, et discgolf on populaarsem pigem tüdrukute hulgas.

Joonis 14. Discgolfi mängijad 10.–12. klassis

Õpilaste kokkupuuted discgolfiga on üsna vähesed, sellest on ainult kuuldud või mõni pereliige harrastab seda ja oli ka neid, kes mängivad kettagolfi regulaarselt. Lisaks tõid õpilased kokkupuutepunktidenä välja:

- olen kuulnud ja tundub põnev, aga ei ole ise veel proovida jõudnud;
- olen paar korda mänginud;
- sünnipäevadel mängin;
- laagrites olen palju mänginud;

- käin sõpradega mängimas;
- käime terve perega mängimas;
- mängin, kui muud teha pole.

Mõned vastajatest on osalenud discgolfi treeningutel.

Õpilased, kes on kettagolfi mänginud, on käinud Järvamaa discgolfiradadel, kuid korduvalt külastatuks on jäänud kaheteistkümnest vaid neli rada. Korduvalt külastatavad rajad on Koeru Laaneotsa, Järva-Jaani Võllaste, Paide ja Väätsa.

Selgus, et kõige rohkem on käidud mängimas kodulähedastel radadel. Vastanutest 23% on käinud mängimas Koeru Laaneotsa ja 14% Järva-Jaani Võllaste discgolfirajal. Külastatavuse poolest järgnesid Väätsa 2%, Paide 2% ja Aravete 2% discgolfirada. Vähem on käidud Albu Männi 1%, Koigi 1%, Türi 1%, Metsajõe 1% ja Valgehobusemäe 1% discgolfirajal. Koeru kooli õpilased ei ole üldse külastanud Imavere ja Toosikannu discgolfiradasid.

Põnevad olid õpilaste ettepanekud, milline peaks discgolfirada olema, et noored sinna mängima läheks. Õpilaste ettepanekud olid erinevad, millest väärivad esile tõstmist omadused: ekstreemne, mägine, kurviline, vahelduvalt raske ja kerge, vahelduvalt lage ja metsa sees ning selline, et ketas ikka ära saab kaduda.

Õpilased tõid välja ka mõned puudused, mida nad on discgolfiradasid külastades märganud:

- rada ja ketaste laenutus võiks olla tasuta;
- vähe valgustatud;
- pole korrastatud ja niidetud;
- puudub tualett;
- rajakorvid võiksid asetseda järjest, et ei tekiks segadust, kus on järgmine viskeala.

Nende tähelepanekute põhjal võib järeldada, et õpilased on discgolfiraja olemusest üsna teadlikud ja oskavad välja tuua ka nende puuduseid.

Kas discgolf on spordiala? See on küsimus, mis on tekitanud arutelusid ka teiste spordialadega seotud inimeste ja sportlaste seas. Ning sellepärast soovisin teda saada, milline on Koeru kooli õpilaste arvamus discgolfist kui spordialast.

Õpilaste arvamused olid sarnased, et discgolf sobib täpsus spordialaks ja seda on võimalik kõigil harrastada, kuna ei pea olema kehaliselt tippvormis. See nõuab vähest füüsilist koormust, aga siiski on terve keha aktiivses liikumises ja pärast pikka päeva rajal on tunda füüsilist väsimust. Oli ka vastajaid, kelle jaoks pole discgolf huvitav ja on aja raiskamine ning selle asemel on parem muu spordialaga tegeleda.

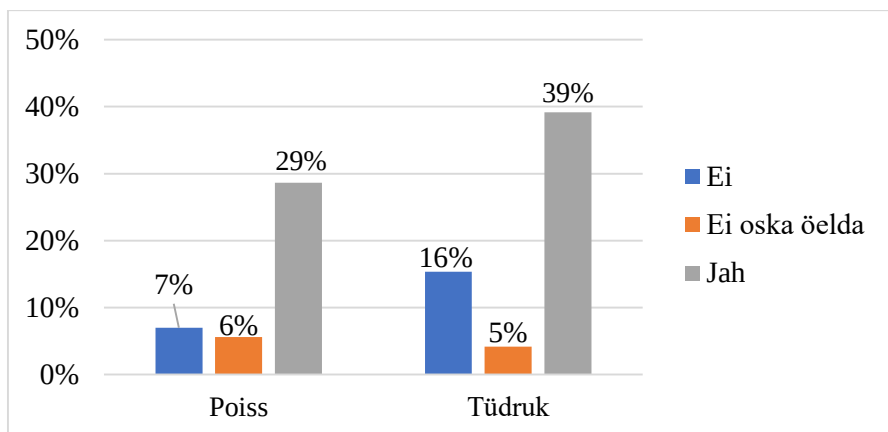
Arvati veel, et discgolf on kasulik spordiala, kuna tekitab sõltuvalt situatsioonidest hasarti ja pakub väga palju emotsioone, nii positiivseid kui ka negatiivseid. Hasart sunnib alati uuesti discgolfirajale minema. Lisaks annab discgolf võimaluse liikumiseks ja viibimiseks looduses.

Discgolf võiks olla huviring, see on palju huvitavam kui teised alad, sest on seltskondlik ja lõõgastav tegevus peale koolipäeva. Huviringina oleks koguaeg olemas seltskond, kellega mängida, sest üksi ei ole nii huvitav, kaasahaarav ja puudub võistlusmoment.

Üheks küsitluse eesmärgiks oli soov saada teada, kas discgolf võiks olla osa kooli kehalise kasvatus tundidest (Joonis 15). Õpilastest 69%, täpsemalt 39% tüdrukutest ja 29% poistest arvasid, et discgolf võiks olla osa kooli liikumistundidest. Põhjendustena toodi välja:

- jah aga pigem kevade poole, kui ilmad on ilusad ja soojad;
- jah aga mitte iga tund;
- jah, see oleks lõbus õppida uusi asju;
- jah, kui on õuetund siis võiks mängida;
- jah, sest rada on lähedal;
- jah, kui oleks paaris õuetunnid, siis oleks mõnusalt aega klassiga mängida;
- jah, see on hea harjutus käe ja kogu keha jaoks;
- jah, sest see arendab viskamisoskusi ja sunnib liikuma.

Vastanutest 22% arvasid, 15% tüdrukutest ja 7% poistest, et kettagolf ei peaks olema osa kehalise kasvatus tundidest (Joonis 15). Nende põhjendused olid järgmised: ei, sest tunnid on selle jaoks liiga lühikesed, puuduvad discgolfi kettad ja see on igav, pole huvitatud sellest.

Joonis 15. Discgolf kooli liikumistundides

KOKKUVÕTE

Enne töö koostamist väitsin, et discgolf on noorte seas väga populaarne mäng. Koeru Keskkooli õpilaste seas läbiviidud küsitlusest selgus, et discgolfil on noorte hulgas veel arenemisruumi, sest mäng ei olegi noorte seas nii populaarne kui arvasin. Lisaks huvitas mind, kas discgolf võiks olla osa liikumistundidest. Tulemuste põhjal saan järeldada, et enamus õpilasi pooldaksid seda võimalust. Positiivsena saan veel välja tuua, et huviringina oleks discgolfil koolis huvilisi.

Varustusest kirjutades sain teada, et ketaste omadused jagunevad veel omakorda mitmeks. Järvamaa discgolfiradadega põhjalikumalt tutvudes avastasin mitmeid plusse ja miinuseid, mida varem polnud täheldanud. Leidsin mõned rajad, kuhu ei ole ise veel mängima jõudnud, kuid nüüd plaanin kindlasti minna.

Töö koostamisel valmistas kõige vähem raskusi varustuse peatüki kirjutamine, sest teadsin, millest kirjutada. Ladusalt läks ka küsimustiku koostamise ja küsitluse läbiviimine. Raskusi valmistas discgolfi ajaloo uurimine, sest seda oli mitmel leheküljel erinevalt kajastatud. Keeruline oli leida sobivaid pilte discgolfiradadest ja küsimustikku analüüsida.

Tänan kõiki, kes aitasid kaasa uurimistöö valmimisele.

KASUTATUD MATERJAL

Areng Eestis. 2011. <https://www.discsport.ee/et/discgolf/disc-golf-mis-mang-see-on/areng-eestis>. 16.11.2023.

Brief History of Disc Golf and the PDGA. 2008. <https://www.pdga.com/history>. 22.01.2024.

DGA korvid. 2018. <https://discgolf.com/disc-golf-baskets/>. 15.02.2024.

Discolfirajad. 2024 <https://www.discgolfirajad.ee>. 22.01.2024.

Discgolfi ajalugu. 2021. <https://www.discsport.ee/et/discgolf/disc-golf-mis-mang-see-on/ajalugu>. 16.11.2023.

Discgolfi ajalugu. 2001. <https://discgolf.com/disc-golf-education-development/disc-golf-history/>. 16.11.2023.

Discgolfi etikett. 2021. <https://discgolfiit.ee/wp-content/uploads/2023/04/DG-reegliid-liht-2023.pdf>. 15.02.2024

Discolfi isa. 2021. <https://discgolf.com/disc-golf-education-development/ed-headrick-father-disc-golf/>. 22.01.2024.

Discgolfi koodeks. 2021. <https://discgolfiit.ee/mis-on-discgolf/>. 15.02.2024.

Discgolfi kotid. 2011. <https://www.discsport.ee/et/e-pood/discgolfi-kotid>. 28.02.2024.

Disc Golf Metrix. 2024. <https://discgolfmetrix.com/>. 14.03.2024.

Discgolfi muu varustus. 2011. <https://www.discsport.ee/et/e-pood/discgolfi-muu-varustus/innova-driver-minimarker-detail>. 28.02.2024.

Discgolfi parkide ehitamine. 2021. <https://discgolf.ee/pages/discgolfigiparkide-ehitus>. 27.10.2023.

DG-reegliid. 2021. <https://discgolfiit.ee/wp-content/uploads/2023/04/DG-reegliid-liht-2023.pdf>. 04.03.2024.

Imavere discgolfigipargi loodus. 2021.

https://www.facebook.com/photo/?fbid=854757501800565&set=pcb.854765005133148&locale=en_GB. 14.03.2024.

Järva-Jaani Discgolf. 2022. <https://www.facebook.com/jjaanidiscgolf/photos>. 10.04.2024.

Kettad. 2021. <https://www.discsport.ee/et/discgolf/manguvahendid/kettad>. 06.03.2024.

Ketagolf koolides. 2021. <https://discgolfiit.ee/ketagolf-koolidesse/>. 27.10.2023.

Lepik, M. 2018. Eesti discgolfi esipaar Kristin Tattar ja Silver Lätt. – Ajakiri Sport, 46, lk 10.

Kuidas mängida discgolfi. 2021. <https://discgolfiliit.ee/wp-content/uploads/2023/04/DG-reeglid-liht-2023.pdf>. 20.02.2024.

Meedia. 2021. <https://discgolfiliit.ee/meedia/>. 27.10.2023.

Metsajõe discgolf. 2018. <https://www.metsajoe.ee/discgolf>. 06.03.2024.

Metsajõe puhkemaja.2023.
<https://www.facebook.com/groups/897017243819466/>.10.04.2024.

Mis on discgolf. 2024. <https://www.pdga.com/introduction>. 28.02.2024.

Mängu käik. 2021. <https://www.discsport.ee/et/discgolf/disc-golf-mis-mang-see-on/mangu-kaik>. 27.10.2023.

Paide Ülejõe Discgolf park. 2023. 2021.
https://www.facebook.com/paidediscgolf?locale=et_EE. 10.04.2024.

PDGA reeglid. 2023. <https://discgolfiliit.ee/pdga-reeglid/>. 20.02.2024.

Puhka Eestis. 2022. <https://www.puhkaeestis.ee/et/paide-ulejoe-discgolfi-park>. 10.04.2024.

Reeglid. Koodeks. Etikett. 2021. <https://discgolfiliit.ee/mis-on-discgolf/>. 27.10.2023.

Spordiregister. 2024. <https://www.spordiregister.ee/et/otsing?q=discgolf&t=eh>. 20.02.2024.

Toosikannu puhkekeskus.2023. <https://toosikannu.ee/aktiivsed-tegevused/discgolf/>.
 10.04.2024.

Türi DiscGolf Park. 2021.
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=4516&set=pcb>.10.04.2024.

Türi Spordiklubide Liit. 2021. <https://tskl.ee/avaleht/turi-discgolfipark-suletakse/>. 06.03.2024.

Udisc. 2023. <https://udisc.com/courses/jaerva-jaani-vollaste-discgolfi-park-2JW5/photos>.10.04.2024.

Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskes.2023. <https://www.valgehobuse.ee/valgehobusemae-suusa-ja-puhkekeskus/>. 20.02.2024.

Visketehnikad, eeskäevise, tagantkäevise, spetsiaalvise. 2021.
<https://www.discsport.ee/et/discgolf/visketehnikad>. 27.10.2023.

Väätsa tervisekompleks. 2020.
https://www.facebook.com/vaatsakompleks/photos_by.20.02.2024.

LISA 1. JÄRVAMAA DISCGOLFI PARKIDE PAIKNEMINE

Discgolfiparkide paiknemine Järvamaal (Disgolfirajad, 2024)

LISA 2. PILDID ALBU MÄNNI DISCGOLFIPARGIST

Männi discgolfi park

Discgolf on sportlik mäng, mille eesmärk on võimalikult väheste visetega saada spetsiaalne ketas discgolfi korvi. Esimene vise sooritatakse viskealalt (trialalt), iga järgnev vise sealt, kuhu ketas maandus. Pärast avavisete sooritamist viskab järgmisena mängija, kelle ketas on korvist kõige kaugemal. Visatakse senikaua, kuni ketas on korvis (või kettides). Iga rada algab viskealalt, igaal rajal tehtud visete arv liidetakse kokku. Võitja on mängija, kes läbib discgolfi parki vähima visete arvuga.

Meelespeal

Lennuta discgolfi ketast ainult selleks ettenähtud maa-alal!

Enne viset veendu alati selle ohutuses!

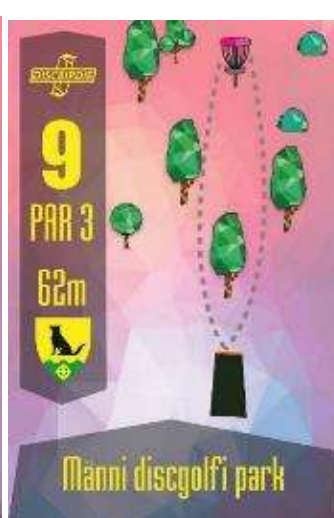
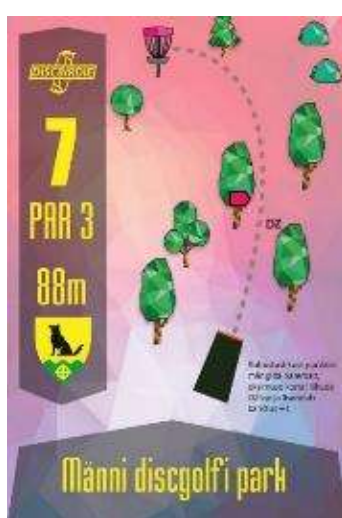
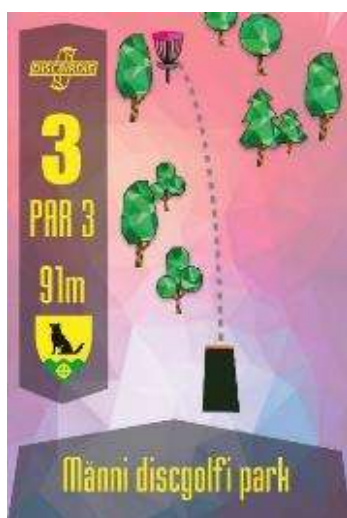
Käitu viisakalt, ära riku mänguvahendeid ega loobi maha prahti!

RAHA	1	2	3	4	5	6	7	8	9
PAR	3	3	3	3	3	3	3	3	3
PAR 3	74	80	81	80	83	85	86	73	82

kokku PAR 27. Puhkus 101 meetrit

Discgolfirajad kaart (Disgolfirajad, 2024)

Korviradade kaardid (Disgolfirajad, 2024)

LISA 3. PILDID ARAVETE DISCGOLFIPARGIST

Aravete discgolfi park

Discgolf on sportlik mäng, mille eesmärk on võimalikult väikse viisega saada spetsiaalne ketas discgolfi korvi. Esmaste viie sooritustase võistlusele (võistlus), iga järgnev neli seati, kuhu ketas maandus. Pärast iga viiete sooritamist tuleb järgmisena mängija, kelle ketas on korvis kõige kaugemal. Viimasele seiskale, kuni ketas on korvis (või ketthoides). Iga rada algab viisest, iga rajal tehtud viiete arv lisatakse kokku. Viisja on mängija, kes läbi discgolfi pargi väikse viisega arvuga.

Meelsuspaal
 Lennuta discgolfi ketast alustat selleks ettenähtud maa-ala!
 Enne viiete veadu oleli selle alatuses!
 Käitu viisakalt, ära rüüa määpuvõhendeid ega isegi maha proovli!

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
MEES	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
NAIS	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
PARIM	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Aravete Discgolfi Parki (Tõu mees)

Discgolfirajad kaart (Discgolfirajad, 2024)

Discgolfirajad vaade ja korv (Spordiregister, 2016)

Korviradade kaardid (Disgolfirajad, 2024)

LISA 4. PILDID IMAVERE DISCGOLFIPARGIST

Imavere discgolfi park

Discgolfi on sportlik mäng, mille eesmärk on võimalikult väheste visetega saada spetsiaalne ketas discgolfi korvi. Esimene viset sooritatakse viskealalt (hüppelalt), iga järgnev viset sealt, kuhu ketas maandus. Pärast ousvisete sooritamist viskab järgmisena mängija, kelle ketas on korvist kõige kaugemal. Visatakse senikaua, kuni ketas on korvis (või ketihdes). Iga rada algab viskealalt. Igal rajal tehtud visete arv lisatakse kokku. Võitja on mängija, kes läbib discgolfi parki vähima visete arvuga.

Meelespea!
Lennuta discgolfi ketast ainult selleks ettenähtud maa-ala! Enne viset veendu alati selle ohutuses! Käitu viisakalt, ära riku mänguvahendeid ega loobi maha prühti!

M	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
P	2	3	3	3	2	3	2	2	3	3	2	3	3	2	3	3	3	3
P	25	28	28	28	25	28	28	28	28	28	25	28	28	25	28	28	28	28

Indika, PMS, PMS, PMS, PMS

Discgolfigipargi kaart (Disgolfigirajad, 2024)

Disgolfigiraja tiiala (Järva vald, 2021)

Korviradade kaardid (Disgolfirajad, 2024)

LISA 5. PILDID JÄRVA- JAANI VÖLLASTE DISCGOLFIPARGIST

Discgolfipargi kaart (Disgolfirajad, 2024)

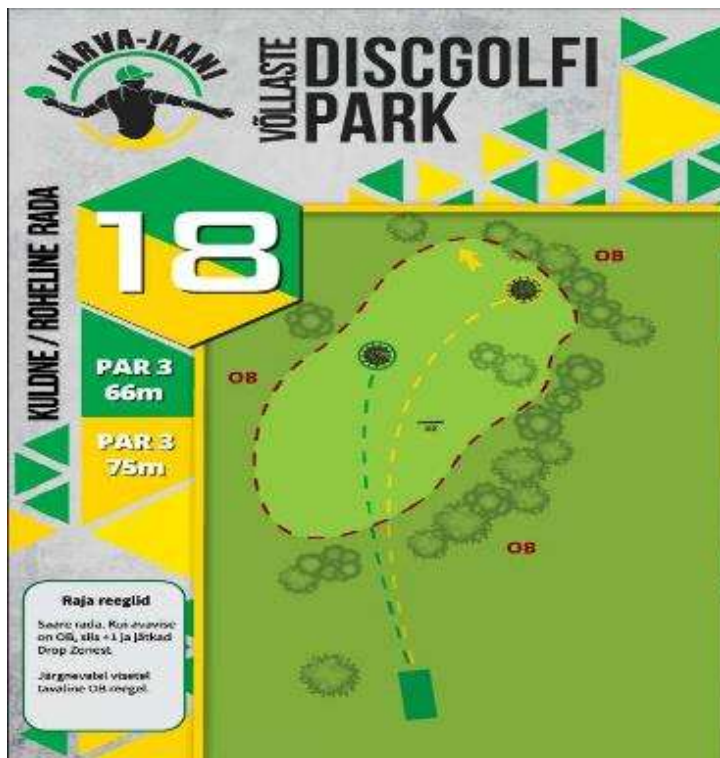
Esimese raja tiiala (Udisc, 2023)

Värav (Järva-Jaani Discgolf, 2022)

11. raja saare korv (Udisc, 2023)

Korvi raja kaart (Udisc, 2023)

Discgolfipargi loodus ja korv (Järva-Jaani Discgolf, 2022)

LISA 6. PILDID KOERU LAANEOTSA DISCGOLFIPARGIST

Laaneotsa discgolfi park

Discgolf on sportlik mäng, mille eesmärk on võimalikult väheste visetega saada spetsiaalne ketas discgolfi korvi. Esimene vise sooritatakse viskealalt (tiialalt), iga järgnev vise sealt, kuhu ketas maanabus. Pärast avavisete sooritamist viskab järgmisena mängija, kelle ketas on korvist kõige kaugemal. Visatakse senikaua, kuni ketas on korvis (või kettides). Iga rada algab viskealalt. Iga raja tehtud visete arv liidetakse kokku. Võitja on mängija, kes läbib discgolfi parki vähima visete arvuga.

Meelespea!

Lennuta discgolfi ketast ainult selleks ettenähtud maa-ala!

Enne viset veendu alati selle ohutuses!

Käitu viisakalt, ära riku mänguvahendeid ega loobi maha prahiti!

Par	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Par	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3
Par	57	67	70	70	74	86	86	85	88	85	65	65	73	105	72	58	72	50

Valme: P118 34, P118: 1402 meetrit

Discgolfigipargi kaart (Disgolfigirajad, 2024)

18. Rajakorv ja tiiala (Spordiregister, 2020)

Korviradade kaardid (Disgolfirajad, 2024)

LISA 7. PILDID KOIGI DISCGOLFIPARGIST

Koigi discgolfi park

Discgolf on sportlik mäng, mille eesmärk on võimalikult väheste visetega saada spetsiaalne ketas discgolfi korvi. Esimene viset sooritatakse viskealalt (tiialalt), iga järgnev viset sealt, kuhu ketas maandus. Pärast avavisete sooritamist viskab järgmisena mängija, kelle ketas on korvist kõige kaugemal. Visatakse senikaua, kuni ketas on korvis (või kettides). Iga rada algab viskealalt. Igal rajal tehtud visete arv liidetakse kokku. Võitja on mängija, kes läbib discgolfi parki vähima visete arvuga.

Meelespea!

Lennuta discgolfi ketast ainult selleks ettenähtud maa-alal!

Enne viset veendu alati selle ohutuses!

Käitu viisakalt, ära riku mänguvahendeid ega loobi maha prahi!

RAJA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
PAR	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
PAR 36	85	83	87	85	89	74	72	98	86	117	68	70	73	68	89	84	70	73

kolme PAR 34, kolme PAR 35 mudrit

Discgolfirajad (Discgolfirajad, 2024)

4. raja tiiala ja kaart (Udisc, 2023)

Korviradade kaardid (Udisc, 2023)

LISA 8. PILDID METSAJÕE DISCGOLFIPARGIST

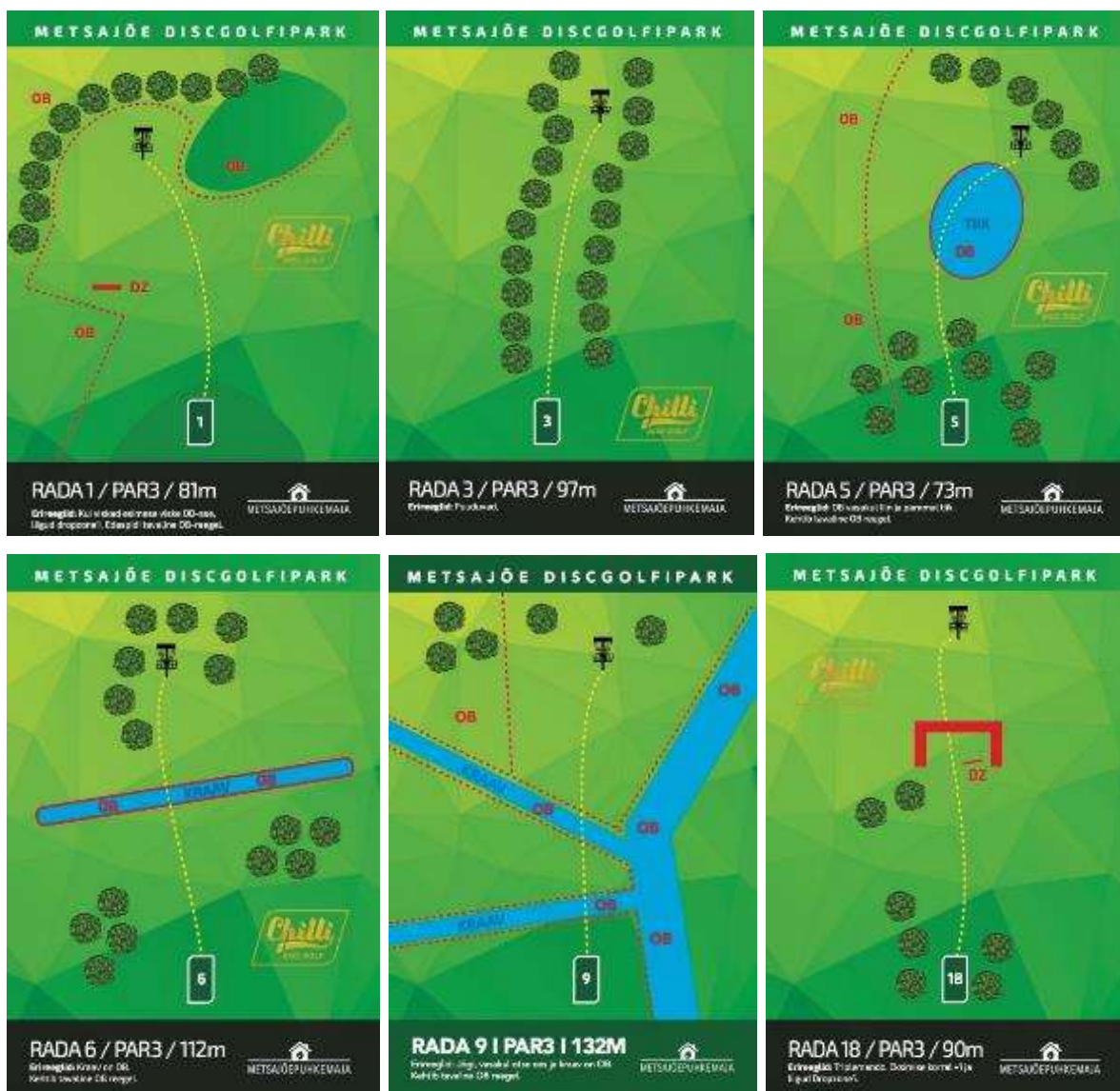
Discgolfipargi kaart (Metsajõe puhkemaja, 2023)

Tiiaala ja korv (Metsajõe puhkemaja, 2023)

Vaade discgolfirajale (Metsajõe puhkemaja, 2023)

Korviradade kaardid (Metsajõe puhkemaja, 2023)

LISA 9. PILDID PAIDE DISCGOLFIPARGIST

Discgolfipargi kaart (Puhka Eestis, 2022)

1.raja tiiala ja discgolfiraja loodus (Disgolfirajad, 2024)

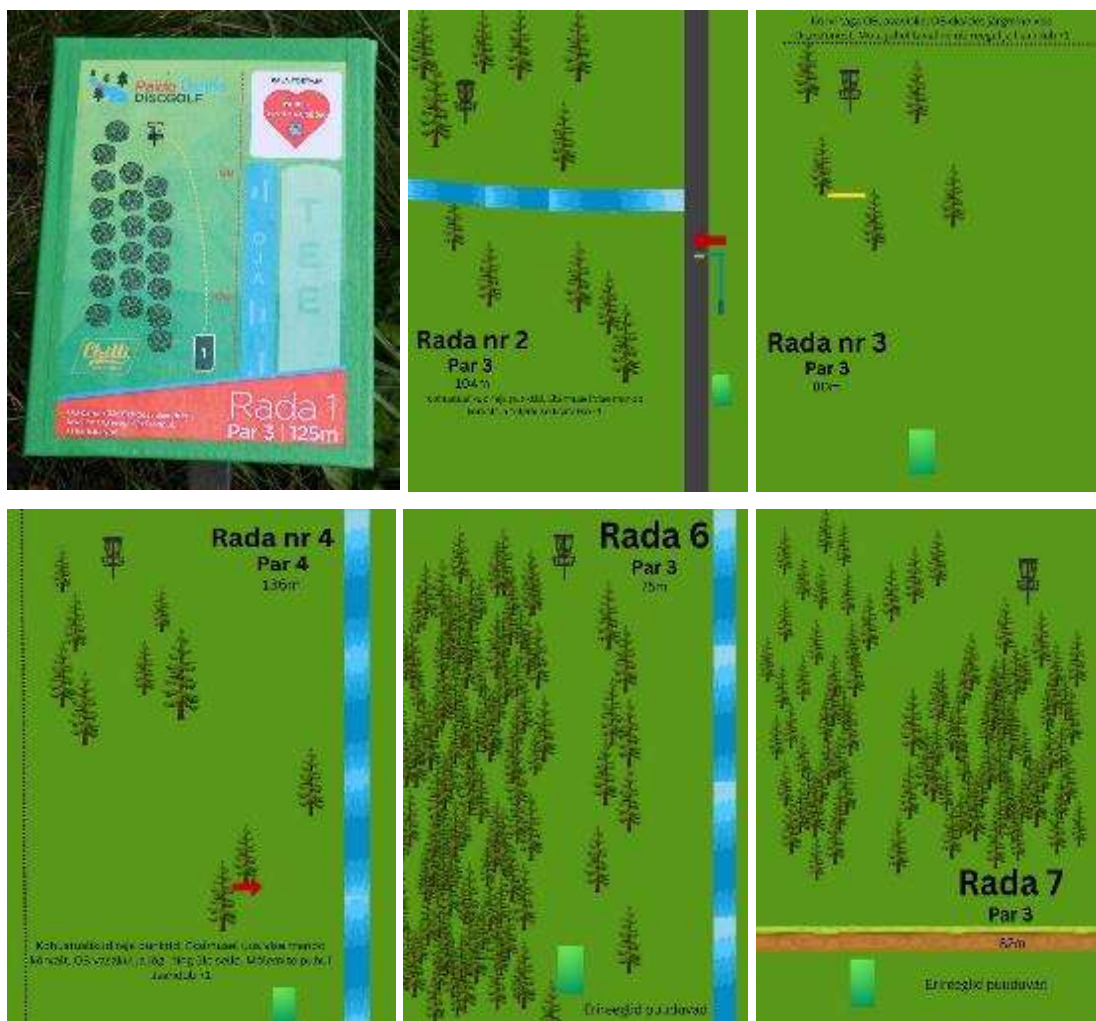
Vaade discgolfirajale ja tiiala (Disgolfirajad, 2024)

Vaade discgolfirajale ja rajakorv (Disgolfirajad, 2024)

5. korviraja kaart ja 10. raja korv (Paide Ülejõe discgolfipark, 2023;2021)

Korviradade kaardid (Paide Ülejõe Discgolf park, 2023)

Discgolfirada peale lume sulamist (Paide Ülejõe Discgolf park, 2020)

LISA 10. PILDID TOOSIKANNU DISCGOLFIPARGIST

Discgolfipargi kaart (Disgolfirajad, 2024)

Vaade disgolfirajale ja pargi silt (Toosikannu puhkekeskus, 2023)

LISA 11. PILDID TÜRI DISCGOLFIPARGIST

Discgolfipargi kaart (Disgolfirajad, 2024)

Tiiala ja 6. raja korv (Disgolfirajad, 2024; Türi DiscGolf Park, 2021)

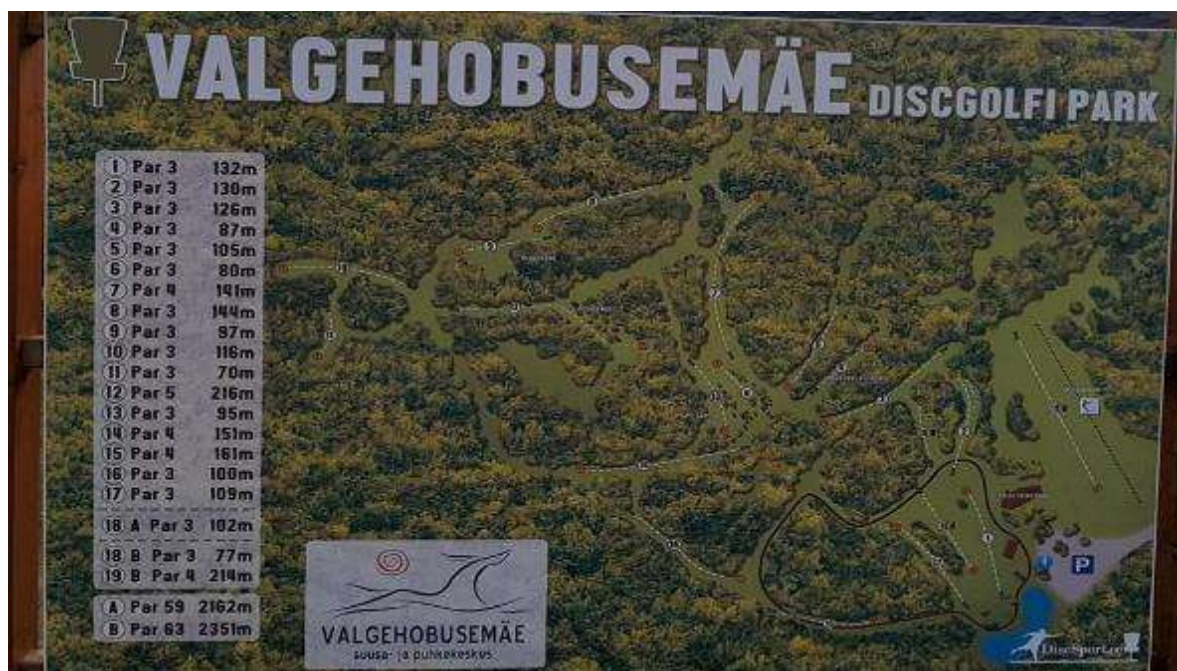

Tormiga hävinud korv (Türi DiscGolf Park, 2021)

Hoolduseks paigaldatud hari ja kahjustatud tiiala (Türi DiscGolf Park, 2021)

LISA 12. PILDID VALGEHOBUSEMÄE DISCGOLFIPARGIST

Discgolfipargi kaart (Disgolfirajad, 2024)

Korviradade kaardid (Disgolfirajad, 2024)

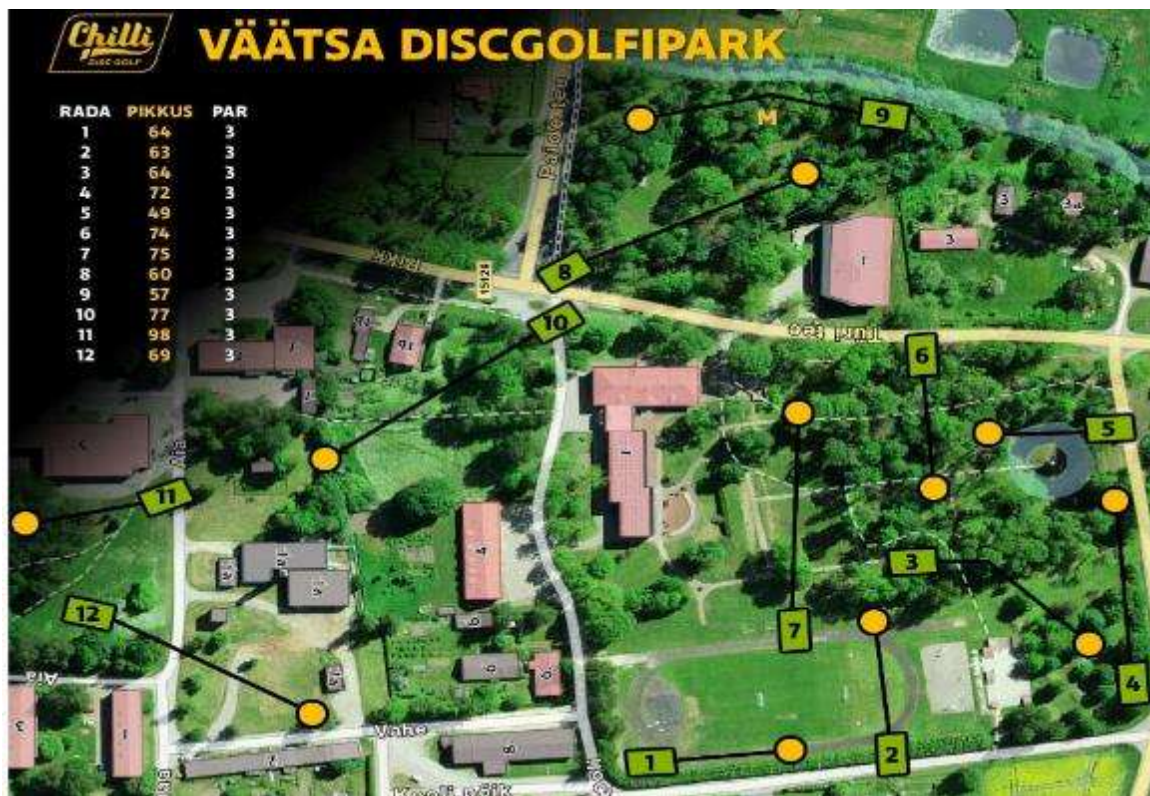

Vaade disgolfirajale (Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskes, 2023)

Raja korv (Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskes, 2023)

LISA 13. PILDID VÄÄTSA DISCGOLFIPARGIST

Discgolfipargi kaart (Disgolfirajad, 2024)

Vaade disgolfirajal (Udisc, 2023)

Rajakorv ja tiiala (Väätsa tervisekompleks, 2020)

Vaade discgolfirajale ja rajakorv (Väätsa tervisekompleks, 2020)

LISA 14. KÜSIMUSTIK

Olen Koeru Keskkooli 11. klassi õpilane Piia Pilv. Teen uurimustööd teemal „**Discgolf Järvamaal**“. Palun vastata järgmistele küsimustele. Küsimustele vastamine on anonüümne.

1. Olen

☐

Poiss

☐

Tüdruk

2. Mitmendas klassis Sa käid? Valige vastus.

☐

4. klassis

☐

5. klassis

☐

6. klassis

☐

7. klassis

☐

8. klassis

☐

9. klassis

☐

10. klassis

☐

11. klassis

☐

12. klassis

3. Kas oled mänginud discgolfi?

☐

Jah

☐

Ei

4. Millised on Sinu kokkupuuted discgolfiga? Valige vastus.

☐

Vähesed, olen ainult kuulnud

☐

Keegi pereliige harrastab

☐

Harrastan ise, käin harva mängimas

☐

Harrastan ise, käin tihti mängimas

☐

Olen osalenud discgolfi võistlustel

☐

Olen käinud discgolfi trennis

☐

Muu

5. Kas discgolf võiks olla osa kooli liikumis tundidest?

6. Mis Sa arvad discgolfist, kui spordialast?

7. Missugusel Järvamaa rajal oled Sa discgolfi mänginud? Valige vastused.

☐	Albu Männi discgolfigipark
☐	Aravete discgolfigipark
☐	Imavere discgolfigipark
☐	Järva-Jaani discgolfigipark
☐	Koeru Laaneotsa discgolfigipark
☐	Koigi discgolfigipark
☐	Metsajõe discgolfigipark
☐	Paide Ülejõe discgolfigipark
☐	Toosikannu discgolfigipark
☐	Türi discgolfigipark
☐	Valgehobusemäe discgolfigipark
☐	Väätsa discgolfigipark
☐	Ei ole ühelgi

8. Millist Järvamaa rada külastad kõige rohkem? Valige vastused.

☐	Albu Männi discgolfigipark
☐	Aravete discgolfigipark
☐	Imavere discgolfigipark
☐	Järva-Jaani discgolfigipark
☐	Koeru Laaneotsa discgolfigipark
☐	Koigi discgolfigipark
☐	Metsajõe discgolfigipark
☐	Paide Ülejõe discgolfigipark
☐	Toosikannu discgolfigipark
☐	Türi discgolfigipark
☐	Valgehobusemäe discgolfigipark
☐	Väätsa discgolfigipark
☐	Ei ole ühelgi

9. Milline peaks discgolfi rada olema, et seal oleks huvitav mängida?

Täna vastamast!